

Mette Frederiksens tale ved Folketingets afslutning

Taler

Mette Frederiksen
Danmarks statsminister

Dato

29. maj 2024

Sted

Folketingets talerstol,
Christiansborg

1 Der er en fantastisk scene i Blinkende Lygter.

5

Filmen om de fire venner – Torkild, Peter, Arne og Stefan – der på flugt efter et røveri ender i en forladt og faldefærdig gammel restaurant udenfor Fredericia.

10

Den ene af vennerne – Peter – er såret og afhængig af kokain. Men fordi han har kontaktet en pusher i København og dermed risikeret at afsløre deres gemmested, så låser Torkild og Arne ham inde i et kølerum.

15

”Luk mig ud”, råber han febrilsk.

20

Men i stedet hidkalder de egnens læge Karl. Det er ham, der bliver spillet af Frits
25 Helmut. Jeg tror, I kan huske ham.

30

Han tilser Peter og konstaterer: Han skal bare have mad, vand og salt – og så en flaske snaps.

35

Lidt skeptisk spørger Stefan – I ved, ham med den irriterende kæreste, der godt kan lide at puste æg – om Karl er sikker på den behandling.

40

”Er du læge?” spørger Karl og nedstirrer Stefan, der lidt betuttet må svare ’Nej, nej’.

45

Hvortil Karl tørt konstaterer: ”Så gør, som jeg siger!”

50

* * *

55

Læger er portrætteret i mange forskellige roller på film. Nogle mere flatterende end andre. Men nok oftest som helte. For heldigvis er i hvert fald Karl fra Blinkende Lygter ikke repræsentativ.

60

65

Hver især har vi vores egen læge. Eller har vi nu også det?
På papiret er svaret ja. Men som med så meget andet, så ser virkeligheden anderledes ud.

70

Tag for eksempel Lolland.

75

80 Mange af jer, der på bor på Lolland, har haft nogle af de hårdeste job. Der er blevet knoklet igennem. Og helbredet er ikke altid lige godt.

85 Lolland er et af de steder i landet, hvor rigtig mange danskere har hjertekarsygdomme, og hvor middellevetiden er cirka 5 år kortere end hos dem, der bor i Rudersdal.

90

Alligevel er mange lægeklinikker på Lolland lukket for tilgang.

95

Groft sagt: der, hvor der er flest danskere, der er syge. Der er der færrest læger.

100

Det burde være lige omvendt. Og det her er en ulighed, som er grundlæggende helt og aldeles uretfærdig.

105

For danskerne har jo brug for sin egen læge. Også på Lolland.

110

Og derfor skal lægerne derud, hvor de danskere, der er mest syge, bor.

115

Det er godt, at vi har fokus på at uddanne flere læger i almen medicin.

120

Først kom lægeuddannelsen til Aalborg. Som noget nyt sker det nu også i
125 Esbjerg, hvor den nye uddannelse i medicin det første år fik 1.389 ansøgere til
32 pladser.

130

Og i hele landet ser vi nye former for samarbejde, hvor især yngre læger går
sammen med kolleger i stedet for at være alene i sin egen praksis.

135

Nogle steder er det lykkedes at vende udviklingen. Thisted for eksempel.

140

Alt det er godt.

145

Men det er ikke nok.

150

Allerede i dag er der cirka 300.000 danskere, der lider af diabetes. En kronisk sygdom med risiko for skader i blodkar og sygdom i nyrer, øjne og fødder.

155

Og diabetes er en af de folkesygdomme, som flere og flere danskere vil blive ramt af i takt med, at vi lever længere.

160

Samtidig rammes næsten hver tredje af os på et tidspunkt af en psykisk sygdom. Og andelen af børn, der får stillet en psykiatrisk diagnose, går kun én vej. Op.

165

170

Det er vores sundhedsvæsen ikke rustet til at håndtere.

175

I mange år har vi investeret i den høje, specialiserede behandling på sygehusene.

180

Det er godt. Se bare i jeres egne familier, hvor mange flere der i dag overlever kræft og andre alvorlige sygdomme.

185

190 Den hurtige og professionelle behandling på sygehusene skal vi holde fast i og udvikle. Men mange kronikere og ældre mennesker kan få mere livskvalitet uden en hospitalsindlæggelse.

195 Her skal lægerne spille en endnu mere afgørende rolle. Hurtig opsporing og udredning. Og bedre sammenhæng mellem sygehuset, genoptræning og rehabilitering og behandling i hverdagen. Måske endda derhjemme.

200

Og derfor har vi brug for at skabe en bedre fordeling. Så der bliver flest læger der, hvor der også er flest syge.

205

I dag er det normen, at en lægepraksis praksis har 1.600 patienter pr. læge. Uanset om den ligger på Lolland eller i Rudersdal kommune.

210

215 Men hvorfor egentlig det? Og hvorfor tager vi ikke større hensyn til dem, det handler om. Patienterne?

220 Så lægen i Rudersdal kan tage imod flere patienter, der – alt andet lige – ikke har så komplicerede sygdomme?

Og lægen på Lolland kan have færre patienter, der –
alt andet lige – er mere syge?

230

For gør vi det, så vil det betyde, at der bliver brug for færre læger i for eksempel
Rudersdal. Og at flere læger i stedet arbejder i de områder af landet, hvor
235 behovet er størst.

240 At differentiere, hvor mange patienter en læge kan have, er ét forslag. Et andet er
at se på lægernes honorarer.

245

Så vi som samfund betaler mere, når man behandler mange af de mest syge
patienter. Og mindre, når man som læge behandler patienter, der ikke er lige så
syge.

250

* * *

255

En bedre lægedækning er et eksempel på, at selvom vi politisk har gjort *noget*. Så
skal vi gøre *mere*.

260

265 Sådan er det med meget – hvis ikke det meste – i politik.

270 Man kan godt glæde sig over fremskridt og samtidig være utålmodig på de næste skridt.

275
Et fremskridt er netop kun et skridt frem.

280
Det var den svenske statsminister Olof Palme, der sagde om politik, at det handler om at *ville*.

285
Jeg vil tilføje, at det også handler om at *kunne*.

290
Og nogle gange kan man virkelig se resultaterne.

295
En mærkbar forbedring i menneskers liv.

300
Lønløftet for eksempel.

305

Som sammen med overenskomsterne giver pædagoger, sygeplejersker, social- og sundhedsassistenter og -hjælpere og fængselsbetjente flere tusinde kroner mere om måneden.

315 Det er før skat, ja – men skatten, den letter vi også. Særligt for de enlige forsørgere.

320

* * *

325

Der er selvfølgelig også meget, jeg ikke er tilfreds med.

330

Søndag morgen var en 30-årig yngre mand på hovedbanen i København. Enten var han tidligt på færde. Eller også var han på vej hjem fra en god fest.

335

Jeg ved det ikke. Og det er også ligegyldigt. For nu ligger han på Rigshospitalet og kæmper for sin fremtid.

340

345 Han blev brutalt overfaldet af to yngre mænd. Trampet i hovedet. Og efterladt alene. Smadret.

350 Ifølge de første meldinger fra politiet tyder det mest på, at overfaldet var helt umotiveret. Livet bliver nok aldrig det samme for ham og hans familie.

355 Hvad er det for en ligegyldighed over for andre menneskers liv? Og hvorfor den ekstreme forråelse?

360 For en uge siden sluttede livet for en kun 15-årig ung dreng. Han steg af bussen her i København. Blev knivdræbt. En af de formodede gerningsmænd var kun 14 år.

365 Over de sidste par dage har der været meget voldsomme overfald i Viborg og Esbjerg. Og jeg kunne blive ved. Jeg sender min dybeste medfølelse til ofrenes familier. Det er smertefuldt. Og ulykkeligt.

375 Og det kan ikke få lov til at fortsætte. Det er vores fælles frihed og tillid, der er på spil. Og byrden af volden er grundlæggende ulige fordelt.

380

For hvad gør nogle forældre?

385

De henter deres store børn fra fester, så de ikke skal tage S-toget hjem. De bestiller vagter til private fester.

390

De betaler for en taxa til deres unge for at minimere risikoen.

395

Men hvad med alle de andre familier?

400

405 Dem, der ikke har mulighed for at hente midt om natten, købe vagter eller betale for en taxa. Dem, der er bange for, at netop deres store dreng eller pige er den næste i statistikken.

410

Enten som offer eller som gerningsmand.

415

Og skaden er sket. Et knivdrab går i breaking. Og så går livet videre.

Men det er ikke det Danmark, jeg ønsker. Og derfor må vi igen være villige til gøre mere for at komme det her til livs.

425

Vi har allerede strammet ganske meget op. Strengere straffe. For våben, vanvidskørsel og nu også for kniv.

430

Og til dem, der ikke kun synes, vi skal stramme, så er der blevet brugt millioner og atter millioner på forebyggelse.

435

Men det er bare ikke nok.

440

Vores fornemmeste opgave, er at passe på fællesskabet. På de uskyldige. På ofrene. Og på Danmark. Lad os derfor på tværs af partierne tage de næste skridt.

445

Jeg vil foreslå, at vi ser på, om vi kan gøre endnu mere for at få flere udviste sendt hjem.

450

Jeg vil foreslå, at vi straffer hurtigere og hårdere.

455

460

Voldsmændene skal væk fra gaden. Og familierne må ansvarliggøres mere.

465

Og de grupper af drenge og unge mænd, der ødelægger og skaber utryghed der, hvor vi andre færdes.

470

Ja, der skal politiet have bedre muligheder for at tvinge dem væk.

475

For jo. Der er en kraftig overrepræsentation af unge mænd med etnisk minoritetsbaggrund som gerningsmænd.

480

485 Der er mange flere, der overfalder i flok. For mange, der dræber med kniv. For mange, der ødelægger andre menneskers liv.

490

Derfor er en stram udlændingepolitik afgørende. For alle os, der uanset etnicitet gerne vil have et trygt Danmark og ikke skal være bange for en opringning midt om natten på grund af de få. De få, som er blevet for mange.

495

500 Finansministeriet har igen opjusteret råderummet. Inden alle kommer med deres gode ideer til, hvordan pengene kan bruges.

505 Skulle vi så ikke passe bedre på alle de helt almindelige mennesker, der bare gerne vil have deres trygge Danmark tilbage? Og bruge noget af vores rigdom på at sikre en endnu bedre retspolitik?

510

* * *

515

Noget andet, jeg ikke er tilfreds med, er, at udgifterne til administration er steget markant.

520

Noget af det har vi gjort med åbne øjne.
Vi har styrket Skattevæsenet efter mange års besparelser.

525

Vi har ansat flere i politi og hos domstolene. Vi har styrket Forsvaret.

530

Men det forklarer ikke hele stigningen.

535

540 Og når vi beder kommuner og regioner om at skære ned på bureaukratiet. Så er
det kun rimeligt, at vi også tager vores egen medicin.

545

Det gør vi nu.

550

Derfor vil vi reducere den statslige administration med 1.000 årsværk det første
år. Og flere de efterfølgende år.

555

Det er ikke en kritik af de medarbejdere, der bliver berørt. De udfører det
arbejde, vi har bedt dem om.

560

Det er politikken, der skal laves om.

565

Der er opgaver, der skal væk. Vi skal acceptere, at der er noget, vi ikke længere
kan få svar på. Fordi vi har besluttet, at det ikke mere skal dokumenteres og
570 kontrolleres.

575 Jeg har holdt mange taler om opgøret med bureaukratiet.

580

Jeg ved godt, at alle statsministre siden Schlüter har prøvet.

585

Men nu er vi i gang.

590

Og det vil være min påstand. At vi i det seneste år i det her Folketing har friset velfærden mere, end vi har gjort i mange år.

595

Vi fjerner 9 ud af 10 centrale mål i folkeskolens fag.

600

Vi giver de ældre mere selvbestemmelse.

605

Vi fjerner meget af den politiske styring.

610

Overlader ansvaret til borgere, medarbejdere og ledere.

Og vi kontrollerer mindre.

620

Med ældreaftalen bliver 98 lokale ældretilsyn fremover til ét.

625

Og i stedet for, at plejehjemmene den ene dag får besøg af nogen, der skal kigge på medicinbehandling. Den anden dag af Ældretilsynet. Og den tredje dag af
630 nogen, der skal kigge på arbejdsmiljøet.

635 Så skal forskellige tilsyn nu koordinere deres indsats, så deres planlagte besøg på plejehjemmene foregår den samme dag.

640

Alt sammen for at give mere tid til det, der er vigtigst for vores ældre. Og som de har fortjent.

645

Mere tid til omsorg og relationer. Og værdighed og selvbestemmelse.

650

* * *

Den lovgivning, der i dag skaber bureaukrati. Ja, den har vi jo altså selv vedtaget. Enten her i Folketingssalen eller i EU.

Lad os tage børn og unges fritidsjob. Et eksempel:

665 En 13-årig må gerne sætte bøger op på biblioteket. Men at gøre det samme i en boghandel er forbudt.

Et andet eksempel:

En 13-årig må gerne tage imod varer i en butik. Men på et plejehjem er det forbudt.

Og et tredje eksempel:

En 13-årig må gerne hjælpe med at rydde op på en legeplads i vuggestuen. Men det er forbudt at smøre rugbrødsmadder til børnene.

695 Der er intet at sige til, at mange arbejdsgivere synes, det er for besværligt at ansætte fritidsjobbere. Og derfor lader være.

700 I midt-80'erne var det syv ud af ti unge under 18 år, der tjente deres egne penge. I dag er det kun omkring hver anden.

705 Den nye formand for Fagbevægelsens Hovedorganisation Morten Skov Christiansen har om det at være flaskedreng i Valby sagt:

710

”Jeg kunne organisere, arbejde hurtigt og effektivt, oplære nye medarbejdere. Jeg fik ros og oplevede at være en del af et socialt og kollegialt fællesskab. For første gang i rigtig mange år følte jeg mig ikke mindreværdig. (...) Jeg blev mødt af tilfredse chefer i stedet for skuffede skolelærere”.

715

720 Citat slut.

725 Regeringen vil foreslå en omfattende ændring af reglerne. Så det bliver markant nemmere at få et fritidsjob. Få den første løn. Vokse med ansvaret. Blive en del af et forpligtende fællesskab.

730

Jeg glæder mig til at drøfte vores forslag både her i salen og med arbejdsmarkedets parter.

735

Så vi ændrer tilgang.

740

I EU-direktivet står der direkte, at ”børns sårbarhed kræver, at medlemsstaterne indfører forbud mod, at de arbejder”.

745

Er det ikke nærmere lige omvendt? At det at have et fritidsjob faktisk gør én mindre sårbar og mere robust?

750

Helt absurd bliver det i hvert fald, når man tænker på, hvad vi omvendt *ikke* lykkes med at beskytte vores børn og unge imod.

755

Oxycodon, tramadol og fentanyl. Det er nogle af de stoffer, der går under betegnelsen ’opioider’.

760

765

Det er euforiserende stoffer, der er betydelig farligere end kokain. Som er helt utroligt vanedannende, virker sløvende og smertestillende.

770

775 Og så er de mere udbredte, end vi tror. Også i Danmark. Også blandt vores helt unge teenagere.

780 Derfor vil regeringen skærpe indsatsen markant.

785 Personer, der sælger opioider. Eller har dem på sig. Skal have en langt hårdere straf.

790 Køretøjer, der bruges til salg af narkotika, skal kunne konfiskeres. Som vi gør det med vanvidsbilister.

795 Og sælger man opioider fra en kiosk. Ja, så synes jeg faktisk ikke, man skal have lov til at drive kiosk.

800 Men det er ikke nok. Vi bliver nødt til også at gøre noget ved tilgængeligheden.

805 For det er alt for nemt i dag.

815 En kode på Snapchat. Så kommer beskeden.

820 Salget af stoffer sker ikke længere kun hos den lokale pusher på gadehjørnet.
Den foregår i høj grad også på de sociale medier.

825

* * *

830

Og her er vi ved et andet emne, som vi heller ikke beskytter vores børn imod.

835

Mens 13-årige ikke har lov til at skrælle kartofler i en daginstitution, så må de gerne være på TikTok, Snapchat eller Instagram.

840

Jeg tror, at man skal se på de negative virkninger af de sociale medier med samme alvor, som dengang man forstod, det var skadeligt at køre uden sikkerhedssele og ryge i klasseværelset.

845

850 I hvert fald for deres mentale helbred.

855 Og hvis ikke vi gør noget. Så er jeg bange for, at vores børn om 20 år vil se tilbage på vores generation og anklagende spørge: Hvordan kunne I tillade det?

860

Det er tankevækkende, at DR-dokumentaren *Alene hjemme på nettet*, der netop handler om, hvad børnene eksponeres for. Af klip med vold, mord, dødsulykker, selvskade, tortur og selvmordsforsøg.

865

Ja, den serie er mærket med advarslen ”uegnet for børn”. På grund af billeder, som børnene har set.

870

Og problemet i dag – for os alle sammen – er, at vi forældre ikke ved, hvad der sker på nettet. Og nok er blevet overrumplet over, hvor lang tid børn og unge i dag er på deres telefon.

880

Jeg selv finder det chokerende, at en undersøgelse viser, at der er flere elever i 7. klasse, der hellere vil være på telefonen i deres fritid end at være sammen med deres venner eller familie.

885

890 Ligesom det er ikke nemt at være de forældre til et barn i 3. klasse, der som de
eneste ikke tillader deres barn en mobiltelefon.

895 Og det er ikke nemt at være den unge pige eller dreng på 14 år, der godt ved, at
han eller hun bruger alt for mange timer foran skærmen.

900 Men som bare ikke kan lade være.

905 For selvfølgelig kan de ikke lade være.

910 Tech-giganterne har udviklet og designet deres algoritmer på en måde, der
skaber afhængighed.

915 Og med milliarder af data om adfærd optimerer de konstant, hvordan brugernes
opmærksomhed bedst fastholdes.

920 Er der så slet ikke noget godt at sige om sociale medier?

925

930 Selvfølgelig er der det. Fællesskaber opstår online, man er i kontakt med venner og familie, og verden er blevet mere forbundet.

935 Men hvor de sociale medier på nogle stræk er med til at åbne vores øjne. For uretfærdigheder i hele verden.

940 Så er de desværre også med til at gøre os enøjede.

945 I takt med, at de ved mere og mere om, hvem vi er, og hvad vi synes. Så begynder de at bekræfte vores holdning. Vi ser de opslag, som vi er enige i. I stedet for at se dem, der udfordrer os.

950 Og som om der ikke mangler nuancer nok. Så kan man nu – med kunstig intelligens – manipulere virkeligheden helt.

955 Fremstille lyd og billede, der virker ægte. Men som fra ende til anden er falskt.

960 Nogen kalder det satire. Men er det særlig sjovt?

965

970 Er virkeligheden ikke, at vi risikerer at sætte vores tillid til hinanden over styr,
når vi ikke aner, om det, vi ser, er ægte.

975
Jeg tror, vi lever i en tid, der kalder på alt det modsatte.

980
Viden. Fakta. Samarbejde. Nysgerrighed. Og respekt.

985
* * *

990
Ser vi rundt i verdens brændpunkter. Så er det desværre mistillid. Splittelse.
Polarisering. Foragt. Ja, ligefrem had. Der dominerer.

995

Det gælder ikke mindst i Mellemøsten.

1000

Der er et akut behov for mere nødhjælp til Gaza. En øjeblikkelig, humanitær
våbenhvile.

1010 Hamas skal frigive de gidsler, de nu har holdt fanget i mere end et halvt år. Og nedlægge sig selv. Verden har ikke plads til terror.

1015 Israel skal give lastbilerne med nødhjælp passage.

1020 Og de skal lade være med en landoffensiv i Rafah. Raketter der rammer ned i tæt befolkede områder. Fyldt med folk på flugt. Er totalt uacceptabelt.

1025 Det internationale verdenssamfund må presse endnu hårdere på for den løsning, som parter på begge sider desværre ikke ønsker sig.

1030

Men som er det eneste svar:

1035

To stater, der lever side om side. Og anerkender hinandens ret til at eksistere. Så israelske børn og palæstinensiske børn kan vokse op i fred og sikkerhed.

1040

Da Blinkende lygter udkom i år 2000, var der også uro i Mellemøsten.

1045

Der var præsidentvalg i USA. Og Putin var lige blevet præsident i Rusland.

1050

1055 Meget er det samme her 24 år senere. Men det meste synes alligevel at være forandret.

1060 Det er som om, at uenigheder bliver uforsonlige. At afstande bliver til afgrunde.

1065 Og at det, vi i mange år tog for givet, ikke længere er givent.

1070 Vi lever i paradoksernes tid.

1075 I år afholdes der valg i flere lande i verden end nogensinde før.

1080 Men samtidig udfordres de regler, vi siden 2. verdenskrig har bygget det internationale verdenssamfund op omkring.
Demokratierne er under pres.

1085

Tydeligst i Ukraine, hvor Rusland fortsætter deres brutale angrebskrig.

1090

Jeg har sagt det før, og jeg vil gerne sige det igen: Det var Putin, der bestemte, at krigen begyndte. Og det er Putin, der – hvis han ville – kunne afslutte krigen i morgen.

1095

1100 Trække sine tropper tilbage fra Ukraine. Stoppe bombardementerne af uskyldige civile.

1105

Og truslerne mod Europa.

1110

Men der er intet, der tyder på, at Putin stopper. Tværtimod skal vi indstille os på, at Ukraine kun er starten på en ny æra.

1115

Rusland er nu en reel trussel mod Europas frihed. Med påvirkningskampagner direkte ind i vores demokratiske valg. Med cyberangreb. Med destabilisering i lande og regioner verden over.

1120

1125 Derfor opruster vi nu. I Europa. I Danmark.

1130 Og vi styrker samarbejdet i Arktis og i Nordatlanten. Tak til Grønland og Færøerne for vores fortrolige og gode samarbejde i en stadig mere urolig verden.

1135 Med den nye forsvarsaftale, som et bredt flertal af partier står bag, investerer vi mere end 2 pct. af vores samlede velstand i forsvaret og til støtten til Ukraine. Vi står på den rigtige side i den verdenshistorie, der skrives i de her år.

1140

Vi er blevet en allieret, man ikke alene kan regne med. Vi er nu også en allieret, der ikke længere ligger i læ af andre.

1145

Vi opbygger en kampklar brigade i Hæren. Op til
1150 6.000 soldater.

1155 Vi indkøber luftforsvar.

1160 Og vi indkalder markant flere værnepligtige. Både mænd og fremover også

kvinder.

1165

Vi donerer det Ukraines modige soldater har brug for.

1170

Og vi stopper ikke, før der igen er fred.
Når de danske F16-fly lander på ukrainsk jord.

1175

Så er det ikke i sig selv nok til at vende udviklingen på slagmarken.

1180

Men de kommer til at gøre en forskel. Og det tjener os til ære, at vi tør gå forrest.

1185

* * *

1190

Man siger tit om valg, at der er meget på spil.

1195

Når europæerne skal stemme til Europa-Parlamentet den 9. juni. Så er det vitterligt rigtigt.

1205 Det handler om fred og sikkerhed.

1210 Det handler om frihed.
De næste fem år for Europa kan blive definerende for de næste fem årtier.

1215
Og derfor er der ikke tid til at ryste på hånden.

1220
Dertil kommer alle de andre udfordringer, der kun kan løses i et forpligtende,
internationalt samarbejde.

1225

Klimaforandringer. Hvor vi kan inspirere resten af Europa ved at vise, at man
godt kan gennemføre en ambitiøs grøn omstilling og samtidig skabe
arbejdspladser.

1230

Migration. Hvor Danmark går forrest i at føre en stram udlændingepolitik. Men
1235 hvor vi også er afhængige af, at der er styr på Europas ydre grænser.

1240

Tech-giganter. Som skal reguleres hårdere og tvinges til at tage et langt større ansvar, inden de stjæler barndommen fra vores børn.

1245

EU har brug for de danske ideer og den danske realisme.

1250

Og Danmark har brug for et stærkt og handlekraftigt EU. Vores europæiske samarbejde er det bedste værn mod krig og ufrihed.

1255

En stemme den 9. juni er selvfølgelig en stemme på det parti og de holdninger, man vil støtte i europæisk politik.

1260

Men det skal denne gang også være en stemme for demokratiet. For europæisk sammenhold. Og en stemme imod Putin.

1265

1270

* * *

1275

Mens store dele af resten af verden går til valg i år, og vi selv skal stemme til Europa-Parlamentet.

1280

Så må vi vente med valg til Folketinget.

1285

Jeg kan godt se, at det ærgrer et parti eller to og måske en mulig statsministerkandidat.

1290

Men vi er ikke engang halvvejs i valgperioden nu.

1295

Og der er meget, vi stadig gerne vil nå.

1300

Lige nu forhandler vi med kommuner og regioner om økonomien for næste år.

1305

Her har vi en fælles interesse: At der bliver råd til at løfte den nære velfærd.

1310

For det siger sig selv, at når råderummet i dansk økonomi opjusteres. Så skal det også komme danskernes lokale velfærd til gavn.

1315

1320 Vi er også i gang med at forhandle en trepartsaftale på plads, der skal føre til en CO2-afgift i landbruget.

1325 Bedre natur. Rent drikkevand. Og mere skov.

1330 Fremskrivningen viser, at vi når vores klimamål i 2025. Det er godt. Det er mere end godt.

1335 Nu er opgaven at give en trængt dansk natur bedre vilkår.

1340 Om ikke længe åbner vi de første naturnationalparker. Det er vi mange, der glæder os til. Livet skal tilbage i fjordene. Og vi skal have en ordentlig og bæredygtig udvikling i vores kystvande.

1345 Og vi er på vej med udspil om blandt andet bedre vilkår for iværksættere.

1350 I mandags støtte til investeringer i vores grønne industri. Og efter sommer kommer et omfattende sundhedsudspil.

1360

For nu bare at nævne noget af det, som regeringen er i gang med.

1365

* * *

1370

Det var Svend Auken, der engang sagde, at der ”midt på vejen kun findes hvide striber og døde fluer”.

1375

I dag kan man tilføje, at der også findes en regering, der ganske vist ikke er blevet kendt for sin popularitet.

1380

Jeg undervurderede modstanden mod vores forslag om at afskaffe Store Bededag.

1385

1390

Det var drevet af et behov for at finansiere det løft af forsvaret, hvor der blandt partierne er større iver for at bruge penge end for at finde dem.

Men det var også drevet af et ønske om at øge beskæftigelsen.

1400

Netop det, at der er historisk mange mennesker i arbejde i Danmark. Flere end nogensinde før.

Det er sådan set den afgørende årsag bag, at vi i de kommende år kan investere mere i vores samfund, end vi havde troet for bare et år siden.

1405

1410 Det er fantastisk. Højere beskæftigelse end nogensinde før. Og meget, meget lav arbejdsløshed.

1415 Danskernes arbejdsmoral er helt i top, og langt de fleste danskere er glade for deres arbejde.

1420

Selvfølgelig.

1425

Og derfor var det nok heller ikke det rigtige tidspunkt at starte en debat om arbejdstid på.

1430

Jeg forsøgte at gå op imod den italesættelse, jeg synes, der findes i nogle kredse. Hvor man taler det at arbejde ned. Bruger udtryk som 'hamsterhjul'. Og giver

1435 indtryk af, at vores arbejdsliv altid skal være spændende og udviklende. For den enkelte.

1440

Men i virkeligheden begik jeg en fejl. Jeg blev fanget ind i Instagram og fortællingerne om nogle få, der helt vælger arbejdslivet fra.

1445

For det er jo ikke det generelle billede.

1450

Jeg har det selv sådan, som jeg tror, de fleste danskere i øvrigt har det. At vi sætter en ære i at gå på arbejde. Gøre det godt. At det er en glæde at tjene sine egne penge.

1455

1460 Og ja, at vi ved, at det er vores individuelle arbejdsindsats der gør, at vores samfund fungerer og er rigt.

1465 Der er nogen, der skal hente skrald.

1470 Der er nogen, der skal operere.

1475

Der er nogen, der skal passe vores gamle.

1480

Der er nogen, der skal lave mad på restauranterne.

1485

Og måske ramte jeg bolden skævt. Eller blev misforstået. Måske begge dele. I hvert fald blev det oversat til, at danskerne skal arbejde mere. Og det beder hverken regeringen eller jeg om.

1490

Jeg har stor tillid til, at hver enkelt dansker selv kan styre, hvor mange timer han eller hun arbejder.

1495

1500

Vi kan alle sammen undervejs i vores liv have behov for at være mere tilstede derhjemme. Det kan være mens børnene er små. Eller i en periode med sygdom.

1505

Det ændrer bare ikke på, at det fortsat skal være en dyd at gå på arbejde og forsørge sig selv.

1510

Og det ændrer ikke på, at det er den høje beskæftigelse, der gør, at vi lever i et af

verdens bedste samfund.

1515

Alt dét sagt.

1520

Så kommer der jo også en dag, hvor hvert parti må svare på, om man vil genindføre Store Bededag.

1525

Hvor de tre milliarder, som det koster, så skal tages fra.

1530

Og endnu vigtigere; den nødvendige arbejdskraft. På plejehjem. I den grønne omstilling. Hvordan vil man gøre det?

1535

Eller hvor pengene skal komme fra, hvis man ønsker et opgør med velfærdsforliget?

1540

I det hele taget er det på tide at anholde noget af det den dobbeltmoral, der sommetider kendetegner den politiske debat.

1545

1550

Hvorfor går man med i en finanslovsaftale, hvis man synes, den er uambitiøs, ligegyldig og uden retning?

1555

Hvorfor er man med i en klimalov, hvis man ikke vil omsætte den til handling?

1560

Og kan det virkelig passe. At man er så meget imod en CO2-afgift i landbruget, at man lader andre om besværet og kritikken.

1565

1570 For så selv at acceptere det efter et valg?

1575 Én ting er, at man ikke vil tage ansvaret for upopulære beslutninger.

1580 Men så kan man i det mindste tage ansvaret for de valg, man selv træffer.

1585 * * *

Jeg forstår godt, at man skal vænne sig til en situation i Danmark, hvor politiske modstandere går sammen om at lede landet.

1595

Men jeg tror, det er kommet for at blive, at regeringsmagten ikke altid er forankret i en rød blok eller en blå blok.

1600

Selvfølgelig koster det på identiteten.

1605

Når man er en del af et kollektiv, så kan man ikke lige så klart sige, hvad man hver især selv står for.

1610

Men det betyder jo ikke, at man ikke stadig står for det, partierne altid har gjort.

1615

Det gør Venstre.

1620

Det gør Moderaterne.

1625

1630 Det gør Socialdemokratiet.

1635 Det skal der være plads til at fortælle om. Og det øver vi os på – i respekt for hinandens udgangspunkter.

1640 Nogen er mere optaget af skat. Andre af velfærd. Det er ligesom en af de klassiske konflikter i dansk politik.

1645 Men det er ikke en konflikt, der behøver at være så stor, at man ikke kan finde et kompromis.

1650 Det er ikke et nederlag for Socialdemokratiet, at der nu gennemføres skattelettelser.

1655 Det er ikke et nederlag for Venstre, at der så også kommer en top-top-skat på de
1660 højeste indkomster.

1665 Og det er slet ikke et nederlag for Moderaterne, for det var deres ide.

1670

Venstrefløjen har i årevis kæmpet for en større beskatning af de rigeste. Det kommer nu. Højrefløjen har i årevis kæmpet for skattelettelser. Det kommer nu.

1675

Er det et nederlag eller en sejr?

1680

Hvis det er begge dele, så kan det jo i hvert fald ikke kun være en af delene.

1685

Det hele handler om balancer.

1690

En ambitiøs grøn omstilling, ja. Men på en måde, der samtidig gavner danske arbejdspladser. Lønmodtagere og konkurrenceevne.

1695

At det bedre kan betale sig at arbejde, ja. Men på en måde, hvor der samtidig er et ordentligt sikkerhedsnet, for dem der rammes af sygdom eller sociale problemer.

1700

1705

En ansvarlig økonomisk politik, ja. Men på en måde, hvor vi samtidig har hjulpet nogle af dem, der blev hårdest ramt af inflationen ved blandt andet at

forhøje ældrechecken.

1710

* * *

1715

Og så er der nogle områder, hvor det viser sig, at der er en større fællesmængde, end man måske troede.

1720

Noget, der går på tværs af traditionel partipolitik.

1725

Organdonation. Abortgrænsen. Diskussionen om aktiv dødshjælp.

1730

Alt det er blevet frigjort fra de traditionelle uenigheder mellem blokkene.

1735

Nogle gange skal vi gå nye veje. Og gå foran i en verden, hvor især kvinders rettigheder rulles tilbage.

1740

1745 Jeg glæder mig til, at vi kan præsentere regeringens udspil til en ny værdighed i

socialpolitikken. Som i hvert fald er et eksempel på det.

1750

Men for nu vil jeg gerne dvæle ved regeringens uddannelsespolitik.

1755

Det er for tidligt at gøre det samlede regnestykke endeligt op. Men vi prioriterer massive investeringer i vores uddannelser.

1760

Det er her, vi kommer til at gennemføre de vigtigste og største forandringer af vores samfund.

1765

Regeringen har indgået aftaler og fremlagt udspil om folkeskolen, universiteterne og erhvervsuddannelserne.

1770

1775 Forberedt på Fremtiden, kalder vi det.

1780 Vi kunne også have kaldt det Tilbage til Grundtvig.

Det var ham, der for mere end 100 år siden lærte os, at solen står med bonden op, slet ikke med de lærde.

1790

Alligevel har vi i dansk uddannelsespolitik indsnævret dannelsesbegrebet.

1795

Vi har gjort det teoretisk, abstrakt, bogligt og akademisk.

1800

Og vi har mistet håndens arbejde, det praktiske, det jordnære, det konkrete af syne.

1805

Men ingen af delene kan fungere uden den anden.

1810

Det er vi i gang med at gøre noget ved.

1815

Det næste bliver ungdomsuddannelserne og de uddannelser, der retter sig mod velfærdsfagene.

1820

1825 Jeg forstår godt, hvis det for mange 15-årige kan være svært at vælge, hvad man vil resten af livet.

1830 Men det er sådan, vores uddannelsessystem er skruet sammen i dag, medmindre man vælger at gå på gymnasiet.

1835
Det bliver vi nødt til at genoverveje.

1840
Så endnu flere unge får lidt mere tid til at finde ud af, hvad de gerne vil.

1845
Og enten forsøger vi at gøre hver enkelt ungdomsuddannelse lidt bedre.

1850
Eller også skaber vi noget helt nyt. Som både gavner de meget dygtige. Dem, der i dag slet ingen uddannelse får. Og dem, der er flest af. Dem midt imellem.

1855
I regeringen tror vi mere og mere på behovet for en helt ny ungdomsuddannelse, som vil give vores unge både bedre tid og en bedre faglig
1860 ballast.

1865

Vi er også i gang med at gøre op med uddannelsessnobberiet.

1870

I alt for lang tid er pengene og prestigen fulgt med de uddannelser, der tager længst tid og er mest teoretiske.

1875

Nu går vi den anden vej. Og med reformen af universiteterne sikrer vi penge til en massiv investering i erhvervsuddannelserne.

1880

Så de unge her kan få bedre udstyr og dygtige undervisere. Og flere kan komme på studietur ligesom deres kammerater på gymnasiet.

1885

Ligesom vi gør uddannelserne mere praktisk orienterede.

1890

1895

I mange år har teori fyldt mere og mere. Det samme har afstanden til den virkelige verden.

1900

Derfor fjerner vi abstrakte mål i folkeskolen. Indfører obligatorisk erhvervspraktik. Skaber en bedre sammenhæng mellem teori og praksis.

1905

Og vi indfører juniormesterlære i folkeskolen.

1910

Så de drenge – eller piger – der måske er kørt træt i skolen. Kan komme ud på en arbejdsplads et par dage om ugen. Og få mere lyst til at lære det sidste i dansk og matematik.

1915

Og vi foreslår, at det praktiske indhold skal fylde mere i de uddannelser, der retter sig mod velfærden. Hvor frafaldet er stort. Og hvor relationsarbejdet igen skal i centrum.

1925

Endelig vil vi sikre uddannelser i hele landet.

1930

Derfor kan man snart læse til dyrlæge i Foulum. Blive maskinmester i Thisted. Og pædagog i Holbæk.

1935

Og ja, det bør også være sådan, at man fremover kan blive ved med at læse til lærer i Skive.

1940

1945 Den næste opgave bliver at undgå, at små gymnasier og erhvervsuddannelser må lukke på grund af faldende ungdomsårgange.

1950 Og sidst men ikke mindst. Klare værdier. Mindre skærm. Flere bøger.

1955 Læreren skal tilbage som en klar autoritet i skolen. Mindre uro i klassen. En undervisning tættere på virkeligheden.

1960 Nye veje til en start. Og flere muligheder for at vende tilbage til uddannelse igennem livet. Fordi vi mennesker er forskellige, og fordi vi lærer forskelligt.

1965
Alt det er den røde tråd i regeringens uddannelsespolitik.

1970

* * *

1975

Der er intet så håbefuldt som at se unge mennesker, der stolte og glade fejrer, at de har færdiggjort deres uddannelse.

Det har vi en god tradition for her i Danmark.

1985

Om en lille måneds tid de første eksamenskørsler. Unge med studenterhue eller et svendebrev i hånden.

1990

1995 9. klasses-eleverne, der nu læser til eksamen, men som lige har kastet karameller og haft vandkamp.

2000

Det gør vi ikke her i Folketinget.

2005

Men vi har også vores traditioner.

2010

I dag markerer vi Folketingsårets afslutning.

2015

Vi hejser Dannebrog. Om lidt tager vi hul på en maratondebat.

2020

Mens dagene bliver længere. Og æbletræerne er sprunget ud.

2025

Jeg elsker vores traditioner.

2030

Og jeg elsker årstidernes skiften.

2035

Men jeg elsker i særdeleshed foråret.

2040

Som noget af det første ser vi anemonerne i skovbunden.

2045

Hører larkens trille.

2050

Bøgens grønne blade, der vokser sig store.

2055

De første grillaftener.

2060

Det var forår og Danmark frit, synger vi 4. maj. Hvor vi sætter lys i vinduet og fejrer Danmarks befrielse.

2065

Og så en nat bliver det sommer.

2070

Med alle sine lyse nætter.

2075

Vi tænder bål og ønsker fred her til lands.

2080

Og tager på festivaler og markeder. Mens det summer af sol over engen, og kløvermarken står i blomst.

2085

2090 Blæst, salt og vand.

2095 Koldskål og jordbærboder. Med eller uden videoovervågning.

2100

Og med fare for, at nogen vil påstå, at jeg om lidt er kandidat til et job – hos turistorganisationen Visit Denmark.

2105

Så forestil jer alligevel, at man – i stedet for at rejse sydpå til sommer – så pakker bilen og kører rundt i det ganske, danske land.

2110

Hvad ser man så?

2115

Udover at man vil opdage, at der altid er vejarbejde i store dele af Danmark, så vil man hurtigt finde ud af, at afstandene imellem os er utroligt korte.

2120

I hvert fald geografisk.

2125

Sætter man sig for at køre fra Rudersdal til Lolland, ja så kan det gøres på halvanden time.

2130

2135 Man kan også stå med solen op over Øresund. Og nyde skumringstimen ved

Vesterhavet, mens bølgerne slår ind over kysten.

2140

På sådan en tur rundt i landet vil man køre over broer og forbi rapsgule marker, så langt øjet rækker. Man vil se vindmøller, solceller og mangle insekterne på forruden.

2145

2150 Men tager man en afstikker fra alfarvej, så kommer man hurtigt til en af de mange, danske provinsbyer. Der med hver sit kirketårn og lokale særpræg byder én velkommen.

2155

Her gør vi et stop.

2160

Går omkring på byens torv, sætter os på en bænk. Og falder i snak.

2165

To tilfældige danskere, den enes hjemstavn, den anden udenbys fra.

2170

Vender vind og vejr. Lidt om EM i fodbold. Hvordan det går Vingegaard i Tour de France.

For selvom janteloven siges at være dansk. Så er det nu for intet at regne mod den nationale stolthed, vi føler, når en af vores egne klarer det godt.

2180

Mon ikke vi her på bænken også bekræfter hinanden i, at verden er af lave. Og hvad det betyder for os?

2185

Og her kunne samtalen sådan set slutte. Alligevel bliver vi hængende.

2190

Måske er der noget, der har fanget vores opmærksomhed.

2195

En henkastet bemærkning, en fuge i panden, et smil i øjet.

2200

Vi spørger ind. Er nysgerrige.

2205

Ser billeder af børn og måske børnebørn.

2210

2215

Vi taler om, hvordan det mon vil gå dem. Går de en bedre fremtid i møde?

2220

Vi lytter pludselig til drømme og forventninger. Blev livet, som vi havde håbet?

2225

Eller bekymringer. Om økonomien. Eller for sygdom i familien.

2230

Og da vi noget forsinket kører videre på vores tur, melder en eftertanke sig.

2235

Om alt det, vi kunne genkende fra vores eget liv.

2240

En påmindelse om, at vi ligner hinanden her i Danmark. Hvor meget vi har tilfælles.

2245

Alt det, der ikke har med politik at gøre – og som alligevel har alt med politik at gøre.

2250

2255 Tænk sig, at vi der sidder her i dag. Vi er – for en stund – betroet det politiske ansvar for Danmark.

2260 Et land, der er stort nok til at gøre en forskel. For sine egne og for resten af verden.

2265 Men også et land, der er for lille til store forskelle.

2270 Og selv på de dage, der viste sig at blive værre, end de var i går. Så står vi alligevel op og gør, hvad vi kan, for at i morgen bliver bedre.

2275 Tak for det.

2280 Og med de ord vil jeg glæde mig til dagens debat.

2285

Kilde
stm.dk

Kildetype
Eksternt medie

2290

Tags

Politisk tale, Socialdemokratiet

URI

2295 <https://www.dansketaler.dk/tale/mette-frederiksens-tale-ved-folketingets-afslutning>

2300

2305

2310

2315

2320

2325

2330